

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 182/2026-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] zastúpeného Advokátska kancelária Bauer s.r.o., Štúrova 19, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/19/2018 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/19/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava I **prikazuje** v konaní sp. zn. 2T/19/2018 konať bez zbytočných prieťahov.
3. Mestský súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,16 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 3. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutiami Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „KRPZ v BA“) v konaní vedenom pod ČVS: KRP-18/2-VYS-BA-2014-Ne,

Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach (ďalej len „KRPZ v KE“) v konaniach vedených pod ČVS: KRP-101/2-VYS-KE-2015 a ČVS: KRP-25/2-VYS-KE-2016 a Mestského súdu Bratislava I (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/19/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“). Žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prieťahov a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 182/2026-21 z 24. marca 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v napadnutom konaní KRPZ v KE a KRPZ v BA v procesnom postavení obvineného a následne v napadnutom konaní mestského súdu v procesnom postavení obžalovaného. Upovedomením č. k. 2 Pv 144/14/1101-86 z 3. apríla 2018 prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) sťažovateľa upovedomila, že 3. apríla 2018 podala vo veci obžalobu (č. k. 2 Pv 144/14/1101-88 z 3. apríla 2018) na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“). K podaniu obžaloby sťažovateľ uvádza, že prokuratúra zaťažila konanie vadami, pretože bez toho, aby sa zákonným spôsobom vysporiadala s jeho návrhmi na vykonanie dokazovania, tieto bez akéhokoľvek odôvodnenia odmietla.

4. Po uplynutí šiestich mesiacov od podania obžaloby okresný súd nariadil verejné zasadnutie na 13. november 2018 na účel predbežného prejednanja obžaloby, ktoré sa napokon neuskutočnilo. Sťažovateľ konštatuje, že od podania obžaloby nebol zo strany okresného súdu ani mestského súdu vykonaný žiaden úkon s výnimkou nariadenia hlavného pojednávania na 4. február 2025.

5. Pokiaľ ide o priebeh predsúdnej časti trestného konania, sťažovateľ poukázal na vydanie uznesenia o vznesení obvinenia ČVS: KRP-18/2-VYS-BA-2014-Ne z 24. februára 2015, ktorým KRPZ v BA vznieslo obvinenie sťažovateľovi za pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Aj predsúdnú časť trestného konania považuje za poznačenú prieťahmi, pretože vyšetrovanie bolo skončené až 19. februára 2018 (3 roky od vznesenia obvinenia).

6. Ku konaniu prebiehajúcemu pred KRPZ v KE sťažovateľ uviedol, že vyšetrovateľ KRPZ v KE vydal uznesenie o vznesení obvinenia sťažovateľovi 25. júla 2016 ČVS: KRP-101/2-VYS-KE-2015 pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona. V rovnaký deň vyšetrovateľ KRPZ v KE vzniesol sťažovateľovi obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, a to uznesením ČVS: KRP-25/2-VYS-KE-2016.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ namietá dĺžku trvania súdnej časti trestného konania, počas ktorej okresný súd a ani mestský súd nevykonávali žiadne úkony a ktorá (do podania ústavnej sťažnosti) trvala sedem rokov. Poukazuje na to, že od podania obžaloby bol prvý termín hlavného pojednávania nariadený na 4. február 2025. Zároveň poukazuje aj na celkovú dĺžku trvania trestného konania. Dodáva, že vzhľadom na extrémnu dĺžku trvania konania charakterizovanú absolútnou nečinnosťou nie je dôvodné hodnotenie jednotlivých kritérií, ktoré ústavný súd tradične posudzuje pri posudzovaní porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

8. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/53/2026 z 8. apríla 2026 doručenom ústavnému súdu 8. apríla 2026 poukázal na to, že trestná vec bola prerozdelená náhodným výberom novému zákonnému sudcovi JUDr. Michalovi Valentovi, ktorý nariadil termín verejného zasadnutia na 11. február 2026. Sťažovateľ sa verejného zasadnutia nezúčastnil, svoju neprítomnosť vopred ospravedlnil a požiadal súd, aby sa verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti. Termín hlavného pojednávania bol nariadený na 28. máj 2026.

9. K priebehu konania pred zmenou zákonného sudcu uvádza, že vo veci bol nariadený jeden termín hlavného pojednávania, a to na 4. február 2025, ktorý bol odročený z dôvodu čerpania dovolenky zákonným sudcom.

10. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením mestského súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Podstatou argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými prietahmi a porušením práva na spravodlivý proces (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) je jeho tvrdenie o niekoľkoročnej absolútnej nečinnosti konajúceho súdu.

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. IV. ÚS 302/2020, III. ÚS 233/2022, II. ÚS 439/2023).

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu. V trestných veciach k nastoleniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu o vine, resp. nevine obžalovaného a na tento výrok nadväzujúcimi ďalšími výrokmi nastoľujúcimi práva a povinnosti (IV. ÚS 536/2021, IV. ÚS 358/2022, IV. ÚS 103/2023).

15. V trestných veciach je cieľom čl. 6 ods. 1 dohovoru zabezpečiť, aby obvinená osoba nebola príliš dlho obvinená a aby sa o tomto obvinení rozhodlo (Wemhoff proti Nemecku z 27. 6. 1968, sťažnosť č. 2122/64, bod 18). Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabráňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (Wemhoff proti Nemecku z 27. 6. 1968).

16. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť aj v trestnom konaní taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán (III. ÚS 233/2021, III. ÚS 411/2021). Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku. Podľa § 247 ods. 5 Trestného poriadku pri nariadení hlavného pojednávania urobí predseda senátu všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie jeho riadneho priebehu a na to, aby vec bolo možné prejsť a rozhodnúť bez jej odročenia.

17. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu.

18. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by indikovali zvýšenú skutkovú alebo právnu zložitosť veci, pričom túto okolnosť netvrdil ani sťažovateľ, ani mestský súd. Predmetom konania je rozhodnutie o obžalobe pre trestný čin podvodu a o nároku poškodeného na náhradu škody, pričom takto vymedzený predmet konania spadá do kategórie bežnej agendy všeobecných súdov.

19. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu. Ústavný súd však dodáva, že zo strany sťažovateľa v priebehu konania nevzišla žiadna aktivita smerujúca k odstráneniu stavu nečinnosti okresného súdu či mestského súdu.

20. Postup mestského súdu v napadnutom konaní ústavný súd vyhodnocuje ako jediný a primárny dôvod vzniku prietáhov v konaní. Z ústavnej sťažnosti a vyjadrenia mestského súdu totiž vyplynulo, že príčinou vzniknutých prietáhov je výlučne úplná absencia postupu v trestnej veci sťažovateľa. Konajúci súd bol v napadnutom konaní absolútne nečinný po dobu viac ako šesť rokov.

21. Ústavný súd zároveň k aktuálnemu stavu napadnutého konania na mestskom súde zistil, že pojednávanie nariadené na 28. máj 2026 bolo bez vykonania pojednávania odročené na nový termín 22. júl 2026.

22. Ústavný súd z vlastnej rozhodovacej činnosti (nález č. k. III. ÚS 249/2024-21 z 11. júna 2024), posudzujúc vznik prietáhov v napadnutom konaní na základe ústavnej sťažnosti poškodeného, zistil, že o postup vo veci sa v priebehu konania usiloval ako poškodený, tak aj prokurátor.

Poškodený požiadal okresný súd v septembri 2021 o informáciu týkajúcu sa dôvodu nekonania. Vzhľadom na pokračujúcu nečinnosť sa poškodený obrátil na súd so žiadosťou aj v januári 2023. Okresná prokuratúra podala sťažnosť pre nečinnosť v októbri 2021, auguste 2022 a v máji 2023. Okresný súd napriek opakovaným snahám účastníkov konania ostal v konaní pasívny. Absolútna nečinnosť súdu v trestnom konaní trvajúca 6 rokov, sprevádzaná opakovanými snahami účastníkov konania o nápravu tohto nežiaduceho stavu, je prejavom rezignácie na povinnosť vec v napadnutom konaní prejednať a rozhodnúť o nej.

23. Ústavný súd napokon poznamenáva, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, a nie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K vysloveniu porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie z týchto dôvodov však napriek tomu môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prieťahy (spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou), ako aj celková doterajšia dĺžka preskúmaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmetu konania, teda toho, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (pozri m. m. IV. ÚS 242/07 – *a contrario*).

24. Kumulácia okolností prejednávanej veci podnecuje ústavný súd k záveru, že postup súdu viedol k odopretiu spravodlivosti. Už len samotný charakter trestného konania vyžaduje urýchlený postup vo veci, aby bola vec čo najskôr rozhodnutá a sťažovateľ nebol neprimeraný čas vystavovaný dôsledkom vedenia trestného konania. Uvedené platí o to viac, ak dĺžka trvania konania v trestnej veci vo všeobecnosti môže mať významné dôsledky z pohľadu samotného vedenia trestného stíhania, dokazovania či ukladania trestu. Ďalšou okolnosťou zohľadňovanou ústavným súdom je dôvod vzniknutých prieťahov v konaní spočívajúci v absolútnej pasivite súdu trvajúcej alarmujúci čas. Napokon ústavný súd zohľadnil skutočnosť, že prvostupňový súd k aktivite neprimäli ani opakované žiadosti účastníkov konania o postup vo veci, to preto záver o prítomnosti nežiaduceho fenoménu odopretia spravodlivosti len potvrdzuje.

25. Zohľadňujúc už uvedené aspekty, ústavný súd v postupe mestského súdu indikuje nežiaduci fenomén odopretia spravodlivosti s dôsledkom v rovine porušenia práva na spravodlivý proces.

26. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto ústavný súd dospel v danej veci k záveru, že napadnuté konanie trpí prieťahmi, ktoré idú na vrub postupu mestského súdu. Vzhľadom na uvedené preto uzatvára, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať

27. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, pričom napadnuté konanie nie je právoplatne ukončené, mestskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

VI. Trov konania

28. Ústavný súd priznal sťažovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 371 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 14,84 eur, t. j. spolu 771,68 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Priznanú odmenu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšil o 23 % daň z pridanej hodnoty, t. j. o sumu 177,49 eur, pretože právny zástupca sťažovateľa sám preukázal skutočnosť, že je platiteľom tejto nepriamej dane. Avšak, rešpektujúc viazanosť petitom ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde), priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v požadovanej sume 949,16 eur (bod 3 výroku tohto nálezu), hoci v dôsledku zaokrúhľovania má byť správne suma 949,17 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu